

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5 (3)

ISSN: 2992-8982 <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, may.
3-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Rustamov Ilkomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA'MINLASHGA QARATILGAN HAYOTIY TASHABBUSLAR.....	12
Muxiddin Kalonov	
O'ZBEKISTONDA NAQDSIZ TO'LOVLAR ULUSHINING OSHISHI VA PUL MASSASI NAZORATI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	28
Pardayev G'ayrat Jabbor o'g'li	
BUXGALTERIYA HISOBINING PAYDO BO'LISHI VA RIVOJLANISHI HISOB SIYOSATINING SHAKLLANISHIDA ASOS SIFATIDA.....	34
Abduvaxidov Farxod Tuychiyevich	
O'ZBEKISTON AUDITORLIK TASHKILOTLARIDA ICHKI SIFAT NAZORATI STANDARTLARINI RISKKA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	41
Bobonarova Kamola	
SANOAT KORXONALARINING INVESTITSION-INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	47
Azizova Habiba Arslonovna	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIGA RAQAMLI DAVLAT XIZMATLARINI KO'RSATISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI.....	56
Yusupova Dilbar Mirabidovna	
KARBOHOVYIE KREDITV V AGRAPHOМ СЕКТОРЕ КАК ИНСТРУМЕНТ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	61
Абдуллаева Зайнаб Руслановна	
BUXORO ZINDONI VA BOLO HOVUZ ANSAMBLI MISOLIDA TARIXIY OBIDALARNING BARQAROR TURISTIK SIG'IMI TAHLILI.....	66
Shodiyeva Moxichehra Shokir qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
SOLIQ TIZIMIDA SOLIQ RISKINI BAHOLASH USLUBIYOTI.....	73
Ravshanjon Azimovich	
O'ZBEKISTONDA UMUMIY O'RTA TA'LIM TIZIMI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA BUXORO VILOYATI TAHLILI.....	80
Davidxodjayev Oybek Obidovich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION KREDITLASHLASHNING AMALDAGI HOLATI VA ISTIQBOLLARI.....	85
Abdurashidova Mohidil Qodir qizi, Karimova A.	
IQTISODIYOTNI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA DXSH ASOSIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNI BAHOLASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH MUAMMOLARI.....	91
Toxirov Jaxongir Maxmudjon o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATIDA UY-JOY QURILISHI VA IPOTEKA KREDITLASHNING O'ZARO BOG'LIQLIGI.....	96
Turopova Nigora Xolmurod qizi, Safarova Dilrabo Baxriddin qizi	
ESG INTEGRATION AND GREEN FINANCIAL ANALYSIS: A NEW METHODOLOGICAL APPROACH TO CORPORATE FINANCIAL SUSTAINABILITY.....	100
Erkin Temirovich Shodiev	
THE CURRENT STATE OF DIGITALIZATION OF TOURISM IN UZBEKISTAN AND PROSPECTS FOR ITS DEVELOPMENT.....	105
Bekmurodov Bakhtiyor Farkhodovich	
TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISHDA OPTIMALLASHTIRISH ZARURATI VA YO'NALISHLARI.....	113
Umarov Avzaljon Yodgorali o'g'li	

АХОЛИ ИСТЕ’МОЛ МАДАНИЯТИ ВА МИЛЛИЙ ИQTISODIY O’SHIGGA TA’SIRI	118
Rustamov Sheroz Oblokulovich	
ISHLAB CHIQRISH OMILLARINING IQTISODIY O’SHIGGA TA’SIRI: KOBБ–DOUGLAS MODELII ASOSIDA EKONOMETRIK TAHLIL	123
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
BARQAROR SHAHARSOZLIK RIVOJLANISHIGA ERISHISHDA QATTIQ CHIQINDILARNI KOMPLEKS BOSHQRISH	129
Firas Halawani, Feruza Insavaliyeva	
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ РЕАЛИЗАЦИИ НА НАЦИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ КЛЮЧЕВЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ СОГЛАШЕНИЙ, СВЯЗАННЫХ С ТРАНСГРАНИЧНЫМ ЗАГРЯЗНЕНИЕМ, В УЗБЕКИСТАНЕ И СОСЕДНИХ СТРАНАХ.....	139
Шафикова Луиза, Ойбек Камилов	
ЦИФРОВАЯ ЭКОНОМИКА УЗБЕКИСТАНА: ОЦЕНКА ТЕКУЩЕГО УРОВНЯ И ПОТЕНЦИАЛА РОСТА	150
Омонтурдиева Диёра	
YER VA SUV RESURSLARINI INTEGRATSIYALASHGAN BOSHQRISHDA DRONLARDAN FOYDALANISH.....	155
Matkarimov Mansur	
YASHIL INVESTITSIYALAR BOZORI MEKANIZMINING DASTAKLARI	161
Ziyodullayeva Gulasal Akmal qizi	
СТРАТЕГИЯ ПРИВЛЕЧЕНИЯ И УДЕРЖАНИЯ ПЕРСОНАЛА ПОСРЕДСТВОМ HR-БРЕНДИНГА: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И ПРАКТИКА РЕАЛИЗАЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	167
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
KAMBAG’ALLIKNI MONETAR VA KO’P O’LCHOVLI BAHOLASH METODOLOGIYASI ASOSIDA IQTISODIY O’SHIG STRATEGIYALARINI KONSEPTUAL TAKOMILLASHTIRISH	173
Sotiboldiyev Asadbek Hasan o’g’li	
QURILISH SANOATIDA RESURS TEJAMKOR ISHLAB CHIQRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO’NALISHLARI.....	179
Utbasarov Doniyorjon Baxtiyorovich	
KICHIK BIZNESDA XIZMATLAR SOHASINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI.....	188
Raximov Zafar Komilovich, Mamatazimov Jaloliddin Sherzod o’g’li	
MANAGING DIGITAL TRANSFORMATION IN PRIMARY HEALTHCARE: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW	192
Ashurova Sitora Xusnitdin qizi	
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПРАВОВЫЕ ПРОБЕЛЫ В УПРАВЛЕНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫМ ЗАГРЯЗНЕНИЕМ ВОД В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	197
Тиллахуджаев Аббосхон, Дилфуза Шакирова, Мухамедалиева Сайёра, Ойбек Камилов	
JAHON ME’MORIY MEROSIDAN TURIZMDA FOYDALANISH: DOLZARB MUAMMOLAR, ZAMONAVIY YECHIMLAR VA ISTIQBOLLI TAKLIFLAR.....	208
Qilichov Muhridin Husniddin o’g’li	
IMPROVING SALES PROMOTION STRATEGIES FOR UZBEK EXPORTERS IN DEVELOPING FOREIGN MARKETS.....	217
Aziz Kurbanovich Abdullaev, Rustamova Madina Baxrom qizi	
ENVIRONMENTAL DEGRADATION AND CARBON EMISSION: INTERCONNECTED LINKS WITH ECONOMIC GROWTH IN POST-SOVIET.....	222
Rajabova Malika Nuriddin qizi	
NATIJAGA YO’NALTIRILGAN BUDJETLASHTIRISHGA OID ILMIY QARASHLAR VA YONDASHUVLAR	230
Qosimova Gulyar Axmatovna	

ТРАНСГРАНИЧНЫЕ ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН.....	236
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
ВЗАИМОСВЯЗЬ УРОВНЯ ЖИЗНИ И ИНДЕКСА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	239
Усманова Зумрад Исламовна	
KIMYO SANOAT KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH CHORALARI	242
Muxammadiyeva Munira Zaynabuddinovna	
QISHLOQ UY-JOY QURILISHIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARINING AHAMIYATI.....	248
Xannarov Komiljon Karimovich	
TIBBIYOT MUASSASALARI FAOLIYATINI MUVOFIQLASHTIRISH VA VAZIFALAR TAQSIMOTI TAMOYILLARI.....	253
Saidov Suhrob Shodmonovich	
HUDUDIIY IQTISODIY INTEGRATSIYA RIVOJLANISHINING XORIJIY TAJRIBASI VA MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARI UCHUN AHAMIYATI.....	257
Akbarova Kamola Akmaljonovna	
MOLIYAVIY TAHLIL AXBOROT BAZASINING KORXONA RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIRI	263
Karimov Eminjon Gopardjonovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI	270
Shermatov Axror Abdixakimovich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA ENERGIYA SAQLASH TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	275
Ergash Bobobekov	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARIDA ISLOM MOLIYASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	281
Yo'ldoshev Jamshid Nu'monovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINI SAMARALI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	285
Qurbonova Rahima Jamshedovna	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI ISH O'RINLARINI SHAKLLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	290
Ibroximova Nafosat Abdusattor qizi	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA QAYTA ISHLASHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	297
Raximov Zikrullo Soyibjon o'g'li	
RAQAMLI MUHITDA REKREATSION XIZMATLAR MARKETINGINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	302
Usmanova Zumrad Islamovna	
WAYS TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATIONAL SERVICES IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS	306
Iskhakova Sarvar Ayubovna, Amriyeva Shahzoda Shukhratovna	
BARQAROR TURIZMGA ERISHISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	312
Baxtiyorov Javlon Fazliddin o'g'li	
MEVA MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY TIZIMI.....	316
Yusufova Laylo G'ayrat qizi	

AHOLISI ZICH JOYLASHGAN HUDUDLARDA QISHLOQ JOYLARINING BARQAROR RIVOJLANISHI: NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR.....	325
Yusufjonov Jahongir Ilxomjon o'g'li	
СТРАТЕГИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ В ФИЛОСОФИИ СТОИЦИЗМА И СОВРЕМЕННОЙ ТЕОРИИ СТРАТЕГИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ВЗГЛЯДОВ МАРКА АВРЕЛИЯ И КОНЦЕПЦИИ СТРАТЕГИРОВАНИЯ ВЛАДИМИРА Л. КВИНТА.....	329
Норкулов Суннатбек Алишерович	
О'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	335
Kurbanov Baxodir Negmatullayevich	
MAMLAKATIMIZDA INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA QULAY BIZNES MUHITINING TA'SIRI.....	341
Vahidova Gulhayyo Arzi qizi	
O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI BANK KREDITLARI BILAN TA'MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	347
Raxmanova Ilmira Rustamovna	
SAVDO KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MA'LUMOTLAR TAHLILI VA MAQSADLI MARKETINGDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI.....	354
Toxirov Javlon Raximovich	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARNI TARKIBIY QISMLARI BO'YICHA BAHOLASHNING MUHIM OMILLARI.....	361
Arslonov U. U.	
RESURSLAR TA'MINOTI TIZIMINING TASHKILY-IQTISODIY XUSUSIYATLARI.....	367
Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	
JAHON SAVDO TASHKILOTI TAMOYILLARI ASOSIDA SOLIQ SIYOSATINI MUVOFIQLASHTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	373
Saitqulov Suxrob Shavkatovich	
TIJORAT BANKLARIDA MIJOZLARNING KREDIT QOBILIYATINI BAHOLASH UCHUN SKORING MODELIDA SUN'YI INTELLEKTNII JORIY ETISHNING AHAMIYATI.....	380
Komiljon Karimov	
OLIY TA'LIM VA AMALIYOT TIZIMLARI INTEGRATSIYASI ASOSIDA KADRLAR TAYYORLASH MENEJMENTINI TAKOMILLASHTIRISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI.....	386
Karimova Xurshida Raximovna	
QO'RIQLASH DEPARTAMENTIDA SOLIQ YUKLAMASINING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI VA UNI ICHKI MOLIYAVIY NAZORAT HAMDA AUDIT NUQTAYI NAZARDAN TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	390
Salimbayev Mirsohibjon Mirsodiq o'g'li	
ПОВЫШЕНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	396
Ли Марина Рудольфовна	
O'ZBEKISTONDA YER RESURSLARINING AGRAR IQTISODIYOTGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH.....	402
Xoshimova Sevara Baxromovna	
FARMATSEVIKA IMPORT KOMPANIYALARIDA REKLAMA SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH: "SHINING IMPEX" AJ MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	410
Alimxodjayeva Nargiza Elshodovna, Nurullayev Ilyosbek Xojiabdulla o'g'li	
HUDUDIY IQTISODIY O'SISHNI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	417
Turayev Baxtiyor Ergashevich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA SANOATINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI VA SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	421
Qalandarova Gulshoda Nazirjon qizi	

QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDIYALARINING MOLIYAVIY NATIJALARGA TA'SIR KANALLARI VA ULARNI HISOBDA AKS ETTIRISH MASALALARI	427
Davronbek Matyakubovich Matkarimov, Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
O'ZGARUVCHILAR O'RTASIDAGI MUNOSABATLARNI REGRESSIYA MODELLARI ORQALI AMALIY TAHLILI	432
Sakiyeva Ozoda Batirovna, Xushvaqtova Dilfuza Ramazon qizi	
INSON KAPITALIGA YO'NALTIRILGAN INVESTITSİYALARNI MOLIYALASHTIRISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	437
Zayniddinov Aloviddin Zayniddin o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KRIPTO-AKTIVLAR AYLANMASINI RIVOJLANTIRISH HAMDA BOZOR MUNOSABATLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	444
Khakimov Bekzod Ilhomjonovich	
O'ZBEKISTONDA MADANIYAT VA SAN'AT TA'LIMI MUASSASALARINI DAVLAT TOMONIDAN MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	453
Atabayeva Yulduz Baxtiyar qizi	
ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК ФАКТОР ПЕРЕХОДА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ В УЗБЕКИСТАНЕ	457
Ким Елена Радионовна	
O'ZBEKISTONDA YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNI BOSHQARUV SAMARADORLIGI: HOLAT, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	464
Abdurasulova Zarina Sayfiddin qizi	
STRATEGIC MARKETING CAPABILITIES AND ENTERPRISE COMPETITIVENESS IN DIGITAL PLATFORM ECOSYSTEMS: A CONCEPTUAL SMPC MODEL FOR EMERGING MARKETS	471
Bakhtiyor Ruziev Eshmuminovich	
ВЗАИМОСВЯЗЬ УРОВНЯ ЖИЗНИ И ИНДЕКСА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	477
Усманова Зумрад Исламовна	
UGLEROD CHIQINDILARINI KAMAÝTIRISHDA YASHIL INVESTITSİYALAR AHAMIYATINING NAZARIY ASOSLARI.....	480
Jumaniyozov Feruzbek Dilshod o'g'li, Niyozmetov Doniyor Rejabbayevich, Majidov Jamoladdin Komoliddinovich	
MEHMONXONA XO'JALIGI SUBEKTLARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	485
Gulomqodirova Ma'muraxon Saydumarxon qizi	
QISHLOQ MANZILGOHLARINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING MOHIYATI VA NAZARIY JIHATLARI	492
Xusanova Sevara Shavkat qizi	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION-INVESTITSION BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	499
Raxmatillo Mirolimovich Egamov	
MOLIYAVIY HISOBOTNING KOMPILYATSIYASI BO'YICHA TOPSHIRIQLARNI BAJARISH TARTIBI.....	503
A.Z.Avlokulov	
ERKIN IQTISODIY ZONALARNING MOHIYATI, TASNIFLASH MEZONLARI VA SHAKLLARI	507
Ibragimov Aziz Turayevich	
IJTIMOY OMILLAR ASOSIDA BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING AFZALLIKLARI.....	514
Isroilov Xurshidbek Rustambek o'g'li	
AVTOTRANSPORT XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI KORXONALAR FAOLIYATI HAMDA ULARDA SAMARADORLIKNI BAHOLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	521
Raximov Azamat Hamroqulovich	

КО'П QAVATLI UY-JOY OBYEKTлари LOYIHASINI AMALGA OSHIRISHDA RAQAMLI PLATFORMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	525
Xikmatov Xakimxon Xamzaevich, Xalilov Nimatillo, Fattoyev Orzujon Xudoyqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	530
Djumaniyazova Shaxnoza G'afurdjanovna	
MINTAQA SHAHARLARIDA SANOAT ISHLAB CHIQRISH DARAJASI TAHLILI.....	535
Ne'matov Ne'matulla Erkinboyevich	
СТРАТЕГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ В ЭПОХУ ЦИФРОВИЗАЦИИ: КАК СОЦИАЛЬНЫЕ СЕТИ ФОРМИРУЮТ ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ.....	539
Убайдуллоева Сабрина Кодыровна	
NAVOIY VILOYATIDA MEHNAT RESURSLARIDAN FOYDALANISH HOLATINING IQTISODIY TAHLILI.....	545
O'roqov Mamurali Odil o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH VOSITASI SIFATIDA.....	551
Ramazonov Zafar Ulug'bekovich	
O'ZBEKISTON VILOYATLARIDA TURISTIK XIZMATLAR EKSPORTINING BARQAROR DIVERSIFIKATSIYASI: HUDUDIY KONSENTRATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI.....	555
Sayfullayeva Madina Sirojiddinovna	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI KREDITLASH MODELLARI VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	565
Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich	
JAHON IQTISODIYOTI GLOBALLASHUVINING HARAKATLANTIRUVCHI OMILLARI, BELGILARI VA SHAKLLARI.....	575
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna	
DAVLAT MOLIVAVIY BOSHQARUVIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA: SUN'IY INTELLEKT VA BLOKCHEYN TEKNOLOGIYALARINING QO'LLANILISHI.....	579
Tilabov Nasrulla Tashmurotovich, Kustanbaeva Jansaya Marat qizi	
JAHON AMALIYOTIDA YASHIL XIZMATLAR KONSEPSIYASINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI, YO'NALISHLARI VA LOKALLASHAYOTGAN INSTITUTSIONAL ASOSLARI.....	584
Y.M. Xalikov	
MILLIY IQTISODIYOTDA SAMARALI RAQOBAT.....	591
Karimova Iroda Abdusattarovna	
MEHMONXONALARDA SUV VA ENERGIYA RESURSLARINI BARQAROR BOSHQARISHNING TASHKILY-IQTISODIY JIHATLARI.....	598
Abbosova Sabina Hasan qizi	
KORXONALARDA DEBITORLIK VA KREDITORLIK QARZLARNI OPTIMALLASHTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	604
Mirzayev Ozod Furkatovich	
PAHTA SANOATINI CHUQUR QAYTA ISHLASH ASOSIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH.....	611
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
РАЗВИТИЕ УРБАНИЗАЦИИ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ.....	615
Салимова Юлдуз Исаковна	
UY-JOY FONDI BOSHQARUVINING TASHKILY-IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	624
Aminova Naima Umar qizi	
STRATEGIC HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES.....	628
Sultonboyeva Munira Bahodirovna, Sultanova Kamila Muktorali Kizi	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON TIJORATNING AHAMIYATI.....	636
Mullabayev Murod Farxodjonovich	
THE ROLE OF THE UZBEK LANGUAGE IN THE DIGITAL AGE.....	641
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
ISHLAB CHIQARISH KORXONALARIDA BOSHQARUV USULLARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	646
Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li	
RAQOBATBARDOSHLIKNI SHAKLLANTIRISH SHAROITIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	651
Kosbatirov Anvar Nurgaliyevich	
YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARINING ROLI VA ISTIQBOLLARI.....	657
Yakubova Samira Sabitdjanovna	
O'ZBEKISTONDA BANK AUDITI VA INVESTITSION FAOLLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK.....	660
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich, Muhammadjonova Iroda Bahodir qizi	
CORPORATE GOVERNANCE QUALITY, FOREIGN DIRECT INVESTMENT, AND ECONOMIC GROWTH: A PANEL ECONOMETRIC ANALYSIS OF CENTRAL ASIAN COUNTRIES (2003–2024).....	664
Yusufjon Po'latov	
AGRAR MAHSULOTLARNI QAYTA ISHLASH SANOATINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	
Sheraliyev Axror Sodiqovich, Ne'matov Javohir Zoxidjon o'g'li	
GANDBOL BILAN SHUG'ULLANUVCHI CHIZIQ O'YINCHISINI O'YIN JARAYONIDAGI TEXNIK-TAKTIK TAYYORGARLIGINI MAXSUS MASHQLAR ORQALI OSHIRISH SAMARADORLIGI.....	677
R.O. Obloberdiyeva	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TO'LOV QOBILİYATI VA MOLIYAVIY BARQARORLIGINING IQTISODIY MOHIYATI VA XUSUSIYATLARI.....	683
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING TO'LOV QOBILİYATLARINI OSHIRISH MEKANIZMLARI VA UNING NAZARIY JIHLATLARI.....	689
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich, Ishbekova Lobar Yunusxonovna	
QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARI.....	694
Kenjayev Toshbolta Aminovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MILLIY TO'LOV INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH.....	702
Ismailova Nasiba Komildjanovna	
КЭРРИ-ТРЕЙД В ЭПОХУ ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ ШОКОВ: УРОКИ БЛИЖНЕВОСТОЧНОГО КОНФЛИКТА.....	708
Сулейманов Ильнур Радикович	
O'ZBEKISTONDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RESIRKULYATSION AKVAKULTURA TIZIMLARINING (RAS) STRATEGIK AHAMIYATI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	715
Nazokat G'ulomova	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	719
To'rayeva Nafisa Odiljonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALOQA XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA METODOLOGIK ASOSLARI.....	724
Xazratov Abror Panjiyevich	
AUDITORLIK DALILLARI VA ULARNI HUIJATLASHTIRISH JARAYONINING MUHIM JIHLATLARI.....	730
G'aniev Z.U.	
ПОВЫШЕНИЕ ПОРОГА ПЕРЕХОДА НА НДС КАК НАЛОГОВЫЙ ИНСТРУМЕНТ СТИМУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ.....	736
Буранова Лола Вахобовна	
Садиков Искандар Гайратович	

IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SUV RESURLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	744
Turgunbayev Utkir Begimovich	
BUDJET TASHKIOTLARIDA ICHKI AUDITNING IQTISODIY MOHIYATI, MAQSADI VA INSTITUTSIONAL O'RNI	749
Saitmuratov Saitmurat Masharip o'g'li	
KELAJAK STRATEGIYASI INNOVATSION HR-SIYOSATLAR VA YOSH KADRLAR BILAN ISHLASHNING KONSEPTUAL MODELII	755
Abiyev Jahongir Ne'matovich	
BUDJET TASHKIOTLARIDA ICHKI AUDIT O'TKAZISH JARAYONINING USLUBIY TAHLILI	761
Saitmuratov Saitmurat Masharip o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	767
Ashurov Furkatjon Shuxratovich	
ОПЫТ ВЕДУЩИХ ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАН В НАЛОГООБЛОЖЕНИИ ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ.....	771
Курбанов Рустам Раджапович	
FOND BOZORI ORQALI XUSUSIYLASHTIRISH: POLSHA TAJRIBASI, O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	775
Chinqulov Qahramon Ravshanovich	
SAMARQAND QISHLOQLARIDA "OILAVIY MEHMON UYLARI" (GUEST HOUSES) VA EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI: ISHCHI KUCHI VA KAPITAL NAZARIY TAHLILI.....	781
Ozoda Pardayeva	
YASHIL INNOVATSIYALARNING O'ZBEKISTONDAGI IQTISODIY ROLI	787
Mamatsoliyev Muhammadjon	

YASHIL INNOVATSIYALARNING O'ZBEKISTONDAGI IQTISODIY ROLI

Mamatsoliyev Muhammadjon
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Iqtisodiyot fakulteti
1-bosqich I-85K guruhi talabasi
Tel.: +998 93 151 16 12
Ilmiy rahbar: Maqsudov Bunyodjon Abdusamat o'g'li
TDIU Bank ishi kafedrası PhD, dotsent v.b.

Annotatsiya: Hozirgi global rivojlanish davrida mamlakatlarning dolzarb muammolaridan biri – atrof-muhit ifloslanishi hamda yashil iqtisodiyotning mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'sirini oshirish hisoblanadi. Ko'plab rivojlangan mamlakatlar iqtisodiy o'sishini ta'minlash uchun yashil investitsiyalardan foydalanmoqda. Xususan, O'zbekistonda olib borilayotgan yashil iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha strategik chora-tadbirlar ham o'z samarasini bermoqda. Maqolada O'zbekistonning ushbu soha bo'yicha olib borayotgan tizimli sa'y-harakatlari va ularning natijalari ta'kidlab o'tiladi hamda Yevropaning bir qancha mamlakatlari andozalari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: yashil investitsiya, barqaror rivojlanish, qayta tiklanadigan energiya, yashil moliyalashtirish, yashil kreditlar, yashil iqtisodiyot, energiya samaradorligi, yashil texnologiyalar.

Abstract: In the current era of global development, one of the most pressing issues faced by countries is environmental pollution and increasing the impact of the green economy on national economies. Many developed countries are using green investments to ensure sustainable economic growth. In particular, the strategic measures being implemented in our country to develop the green economy are also yielding positive results. This article highlights Uzbekistan's systematic efforts in this field and their outcomes, as well as analyzes the models of several European countries.

Keywords: green investments, sustainable development, renewable energy, green financing, green loans, green economy, energy efficiency, green technologies.

Аннотация: В современных условиях глобального развития одной из актуальных проблем стран является загрязнение окружающей среды и усиление влияния зелёной экономики на национальную экономику. Многие развитые страны используют зелёные инвестиции для обеспечения экономического роста. В частности, стратегические меры, реализуемые в нашей стране по развитию зелёной экономики, также дают свои положительные результаты. В статье рассматриваются системные усилия Узбекистана в данной сфере и их результаты, а также анализируются модели ряда европейских стран.

Ключевые слова: зелёные инвестиции, устойчивое развитие, возобновляемая энергия, зелёное финансирование, зелёные кредиты, зелёная экономика, энергоэффективность, зелёные технологии.

KIRISH

So'nggi yillarda yashil iqtisodiyot hamda uning barqaror rivojlanishga ta'sirini tadqiq etish ilmiy doiralarda eng dolzarb yo'nalishlardan biriga aylangan. Yashil iqtisodiyot mamlakat iqtisodiyoti samaradorligini oshirish, ekologik muammolar va xavflarni kamaytirishga xizmat qiluvchi muhim iqtisodiy mexanizm hisoblanadi. Mazkur yondashuv atrof-muhit ifloslanishini qisqartirish orqali ekologik barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi. Shu bilan birga, yashil iqtisodiyot yangi ish o'rinlarini yaratish, investitsion faollikni kuchaytirish hamda kambag'allikni kamaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi. U moddiy va inson resurslaridan oqilona foydalanishni ta'minlab, jamiyatdagi ijtimoiy tengsizlikni qisqartirishga ham xizmat qiladi. Eng muhimi, mavjud resurslarni kelajak avlod manfaatlarini inobatga olgan holda saqlash va ulardan samarali foydalanishga zamin yaratadi.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining UNEP (United Nations Environment Programme) tomonidan berilgan ta'rifga ko'ra, "yashil iqtisodiyot" — inson farovonligini oshirish bilan bir qatorda ekologik xavf-xatarlar hamda tabiiy resurslar tanqisligini sezilarli darajada kamaytirishga xizmat qiluvchi iqtisodiy mexanizm hisoblanadi. Sodda mazmunda aytganda, yashil iqtisodiyot kam uglerodli rivojlanishga asoslangan bo'lib,

resurslardan samarali foydalanish va barcha ijtimoiy qatlamlarning ulardan teng foydalanishini ta'minlashga yo'naltirilgan iqtisodiy tizimdir. Mazkur model energiya samaradorligini oshirish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish hamda atrof-muhit ifloslanishi va uglerod chiqindilarini qisqartirishni asosiy maqsad sifatida belgilaydi.

Hozirgi ekologik tendensiyalar iqtisodiy rivojlanish va ekologik barqarorlik o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni chuqur tahlil qilish zaruratini kuchaytirmoqda. Ayniqsa, ekologik jarayonlarning iqtisodiy taraqqiyotga ta'sirini baholash bugungi kunning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, Yevropa Ittifoqiga a'zo barcha davlatlar 2030-yilgacha barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish bo'yicha xalqaro kelishuvni imzolagan. Mazkur bitimga muvofiq, Yevropa Ittifoqi mamlakatlari atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirish, iqtisodiy o'sish, ijtimoiy farovonlik va ekologik muvozanatni uyg'unlashtirish bo'yicha majburiyatlarni ixtiyoriy ravishda amalga oshirib kelmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrda PQ-436-son qarori "2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida" deb nomlanib, mazkur qaror bilan bir qator muhim strategik hujjatlar hamda tartibga solish tizimlari rasman kuchga kiritildi: [1]

- strategik maqsadlarga erishishga mo'ljallangan 2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasida "yashil" iqtisodiyotga o'tish va "yashil" o'sishni ta'minlash dasturi;
- sanoat tarmoqlarida "yashil" iqtisodiyotga o'tish va energiya tejamkorligini ta'minlash bo'yicha konsepsiya;
- 2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasida "yashil" iqtisodiyotga o'tish va "yashil" o'sishni ta'minlash bo'yicha harakatlar rejas;
- ishlab chiqarilgan mahsulotning energiya sig'imi ko'rsatkichini 2026-yilga kelib 2022-yilga nisbatan 20 foizga kamaytirishga qaratilgan 2022–2026-yillarda iqtisodiyot tarmoqlarida yoqilg'i-energetika resurslarini tejashning maqsadli parametrlari;
- O'zbekiston Respublikasida "yashil" iqtisodiyotga o'tish choralarini muvofiqlashtirish bo'yicha idoralararo kengash tarkibi yangilandi;
- "yashil" iqtisodiyotga o'tish va "yashil" o'sish bo'yicha donorlarning muvofiqlashtirish guruhi tasdiqlandi.

"Yashil" va "investitsiya" tushunchalarining ta'riflari keng va umumiydan tortib, juda texnik va aniq shakllargacha farq qiladi. Ushbu ta'riflarning ko'pchiligi umumiy asosga ega bo'lsa-da, sezilarli farqlar va noaniqliklar mavjud bo'lib qolmoqda. Yashil investitsiyalar — bu atrof-muhitga salbiy ta'siri minimal bo'lgan ekologik toza texnologiyalar va loyihalarga yo'naltiriladigan investitsiyalar hisoblanadi. Bunday investitsiya imkoniyatlari rivojlangan hamda rivojlanayotgan davlatlar uchun birdek ahamiyat kasb etadi. Yashil investitsiyalar atmosferaga chiqariladigan zararli chiqindilar va ifloslanish darajasini kamaytirish, energiya samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish hamda tabiiy resurslarga bo'lgan qaramlikni qisqartirishga xizmat qiladi.

Hozirgi kunda dunyo bo'ylab yashil investitsiyalar quyidagi yo'nalishlarga jalb etilmoqda:

- **Qayta tiklanadigan energiya manbalari.** Mazkur yo'nalish an'anaviy energiya resurslari, jumladan, neft, gaz va ko'mir o'rniga ekologik jihatdan xavfsiz hamda tugamaydigan energiya manbalarini rivojlantirishga investitsiyalar yo'naltirishni nazarda tutadi. Ushbu investitsiyalar energiya xavfsizligini ta'minlash bilan birga, atmosferaga zararli chiqindilar hajmini kamaytirishga ham xizmat qiladi.
- **Energiya samaradorligi.** Ushbu yo'nalish energiya resurslaridan oqilona va tejamkor foydalanish hamda zamonaviy texnologik yechimlarni joriy etishga qaratilgan. Energiya samaradorligini oshirish ekologik barqarorlikni ta'minlash bilan bir qatorda, korxonalar va aholi uchun energiya xarajatlarini qisqartirish orqali iqtisodiy samaradorlikni ham oshiradi.
- **Ekologik transport tizimlari.** An'anaviy yoqilg'ida harakatlanuvchi transport vositalari atmosfera ifloslanishining asosiy manbalaridan biri hisoblanadi. Shu sababli yashil investitsiyalar ekologik toza transport vositalarini ishlab chiqarish, elektr transportini rivojlantirish hamda transport infratuzilmasini modernizatsiya qilishga yo'naltiriladi.
- **Barqaror qishloq xo'jaligi.** Qishloq xo'jaligi faoliyati ekologik tizimlarga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Yashil investitsiyalar ekologik xavfsiz dehqonchilik va chorvachilik usullarini qo'llab-quvvatlash orqali tabiiy resurslarni muhofaza qilishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, ushbu yo'nalish aholining ekologik toza oziq-ovqat mahsulotlariga bo'lgan ehtiyojini qondirishda muhim ahamiyat kasb etadi.
- **Atrof-muhitni muhofaza qilish va chiqindilarni qayta ishlash.** Ushbu yo'nalish chiqindilar hajmini kamaytirish, ularni qayta ishlash hamda resurslardan takroriy foydalanishni rag'batlantirish orqali ekologik muvozanatni saqlashga qaratilgan. Natijada atrof-muhit ifloslanishining oldi olinib, tabiiy resurslardan samarali foydalanish imkoniyati kengayadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yashil innovatsiyalar hamda ekologik xavfsiz texnologiyalar mavzusi so'nggi yillarda mahalliy va xorijiy tadqiqotchilar tomonidan keng miqyosda o'rganib kelinmoqda. Jumladan, O.B. Otajanov o'zining 2018-yildagi ilmiy ishlarida yashil innovatsiyalarni amaliyotga joriy etishning iqtisodiy natijadorligini baholashga oid uslubiy yondashuvlarni ishlab chiqqan. Z.T. Xudayberganov esa 2020-yilda O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning mavjud imkoniyatlari va istiqbolli yo'nalishlarini tadqiq etgan. Shuningdek, E.A. Umarov 2021-yilda olib borgan izlanishlarida yashil texnologiyalarni qishloq xo'jaligi sohasida qo'llash orqali ekologik va iqtisodiy barqarorlikka erishish masalalarini ko'rib chiqqan.

Xalqaro tadqiqotlarda ham ushbu masalaga alohida e'tibor qaratilgan. Xususan, OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) tomonidan 2011-yilda yashil innovatsiyalar atrof-muhitga yetkaziladigan zararli ta'sirni kamaytirishga xizmat qiluvchi innovatsion faoliyat sifatida izohlangan. Bundan tashqari, Klewitz va Hansen 2014-yildagi ilmiy ishlarida yashil innovatsiyalarning asosiy yo'nalishlari hamda ularni kichik va o'rta biznes faoliyatida qo'llash mexanizmlarini tahlil qilganlar.

Xorijiy tadqiqotchilar tomonidan ham yashil investitsiyalarning iqtisodiy rivojlanishdagi ahamiyati keng o'rganilgan. Jumladan, Vladimir Ristanović, Dinko Primorac hamda Barbara Dorić tomonidan olib borilgan "The Importance of Green Investments in Developed Economies—MCDM Models for Achieving Adequate Green Investments" nomli tadqiqotda rivojlangan mamlakatlarda yashil investitsiyalarning iqtisodiy va ekologik barqarorlikni ta'minlashdagi o'rni tahlil qilingan. Mualliflar yashil investitsiyalarni samarali yo'naltirishda MCDM (Multi-Criteria Decision-Making) modellarining ahamiyatini asoslab bergan hamda ushbu investitsiyalar ekologik xavflarni kamaytirish va uzoq muddatli iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim vosita ekanligini ta'kidlaganlar. [3]

Ilmiy manbalar tahlili natijalari shuni ko'rsatadiki, yashil innovatsiyalar ekologik xavfsizlik, iqtisodiy manfaatdorlik va ijtimoiy farovonlikni o'zaro bog'lovchi ko'p qirrali tushuncha hisoblanadi. Shu sababli ularni samarali amalga oshirish davlat boshqaruvi, biznes sektori va jamiyatning ekologik madaniyatini rivojlantirishga qaratilgan tizimli yondashuvni talab etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotni amalga oshirish jarayonida ilmiy tadqiqot metodologiyasida keng qo'llaniladigan zamonaviy usullardan foydalanildi. Xususan, yashil investitsiyalar va yashil innovatsiyalarning barqaror rivojlanishga ta'sirini baholashda induksiya va deduksiya usullari, ilmiy abstraksiya, tizimli va qiyosiy tahlil, sintez, ekspert baholash hamda iqtisodiy-statistik tahlil usullaridan samarali foydalanildi. Shu bilan birga, abstrakt-mantiqiy fikrlash yondashuvi tadqiqot obyektini tizimli ravishda tahlil qilish va mavjud muammolarni ilmiy asosda yoritishda muhim ahamiyat kasb etdi.

Tadqiqot metodologiyasi doirasida yashil innovatsiyalar va yashil iqtisodiyotga oid ilmiy adabiyotlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari, shuningdek, O'zbekiston hamda xorijiy davlatlarning me'yoriy-huquqiy hujjatlari o'rganildi va tahlil qilindi. Bundan tashqari, mavjud statistik ma'lumotlar asosida amaliy tahlillar olib borilib, yashil iqtisodiyotning rivojlanish tendensiyalari baholandi.

Tadqiqot uch bosqichda amalga oshirildi. Birinchi bosqichda yashil innovatsiyalar tushunchasining mazmun-mohiyati ochib berilib, ularning asosiy turlari tasniflandi. Ikkinchi bosqichda yashil innovatsiyalarni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar hamda ularning rivojlanishiga to'sqinlik qilayotgan muammolar aniqlab olindi. Uchinchi bosqichda esa O'zbekistonda yashil innovatsiyalarni joriy etish imkoniyatlari, mavjud salohiyat va istiqbolli rivojlanish yo'nalishlari baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Yashil innovatsiyalar — bu ekologik xavflarni kamaytirish, tabiiy resurslardan oqilona va samarali foydalanish hamda barqaror iqtisodiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlashga xizmat qiluvchi yangi yoki takomillashtirilgan mahsulotlar, texnologik jarayonlar, boshqaruv tizimlari va marketing yechimlari majmuasidir. Tahlillar natijasida yashil innovatsiyalar rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar ikki asosiy guruhga, ya'ni rag'batlantiruvchi va rivojlanishni cheklovchi omillarga ajratildi. Rag'batlantiruvchi omillar tarkibiga davlat tomonidan olib borilayotgan ekologik siyosat, me'yoriy-huquqiy baza, soliq imtiyozlari, subsidiyalar va boshqa qo'llab-quvvatlash mexanizmlari kiritildi. Shuningdek, ekologik xavfsiz mahsulotlarga bo'lgan talabning ortib borishi, zamonaviy texnologiyalar va qayta ishlash usullarining rivojlanishi, energiya hamda xomashyo resurslari narxining oshishi tufayli resurslardan samarali foydalanish zaruratining kuchayishi ham muhim ijobiy omillar sifatida baholandi. Bundan tashqari, global ekologik muammolarni hal qilishda xalqaro hamkorlikning kengayib borayotgani yashil innovatsiyalar rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatayotgani aniqlandi.

Biroq tadqiqot davomida yashil innovatsiyalarni rivojlantirishga to'sqinlik qilayotgan bir qator muammolar ham mavjudligi qayd etildi. Jumladan, yashil texnologiyalarni joriy etish bilan bog'liq yuqori moliyaviy xarajatlar, investitsiya resurslarining cheklanganligi, malakali mutaxassislar va amaliy tajribaning yetishmasligi asosiy iqtisodiy to'siqlar sifatida baholandi. Shu bilan birga, me'yoriy-huquqiy bazani yanada takomillashtirish, litsenziyalash va sertifikatlash mexanizmlarini soddalashtirish hamda infratuzilmani rivojlantirish zarurati yashil innovatsiyalarni samarali joriy etishga ta'sir qiluvchi muhim omillar sifatida baholandi.

1-jadval. Yashil innovatsiyalarni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar¹

Omil turi	Rag'batlantiruvchi omillar	To'sqinlik qiluvchi omillar
Iqtisodiy omillar	Yashil investitsiyalar va davlat subsidiyalari	Moliyaviy xarajatlarning yuqoriligi va resurslardan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi
Texnologik omillar	Zamonaviy ekologik texnologiyalar rivoji	Innovatsion texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish zarurati
Institutsional omillar	Davlat siyosati va ekologik dastaklarning mavjudligi	Me'yoriy-huquqiy va boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish zarurati

So'nggi yillarda jahon iqtisodiyotida yashil iqtisodiyot modeliga o'tish va ekologik barqaror rivojlanishni ta'minlash masalalari ustuvor yo'nalishlardan biriga aylanmoqda. Mazkur jarayonda yashil investitsiyalar iqtisodiyot tarmoqlarini modernizatsiya qilish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish hamda innovatsion ekologik texnologiyalarni joriy etishda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Ayniqsa, iqlim o'zgarishi, energiya resurslari tanqisligi va ekologik muammolarning kuchayishi yashil investitsiyalarga bo'lgan ehtiyojni yanada oshirmoqda.

O'zbekistonda ham so'nggi yillarda yashil iqtisodiyotga o'tish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, quyosh va shamol energetikasini rivojlantirish, energiya samaradorligini oshirish hamda ekologik xavfsizlikni ta'minlash maqsadida yirik investitsion loyihalar amalga oshirilmoqda. Natijada mamlakatda qayta tiklanuvchi energiya hajmi ortib, elektr energiyasi ishlab chiqarishda yashil energiya ulushi sezilarli darajada oshmoqda.

Quyidagi statistik ma'lumotlar O'zbekistonda yashil investitsiyalar hajmining o'sishi, qayta tiklanuvchi energiya sektorining rivojlanishi hamda yashil innovatsiyalarning iqtisodiy va ekologik samaradorligini aks ettiradi. Ushbu ko'rsatkichlar orqali mamlakatda yashil iqtisodiyot modeliga o'tish jarayoni jadallashib borayotganini kuzatish mumkin.

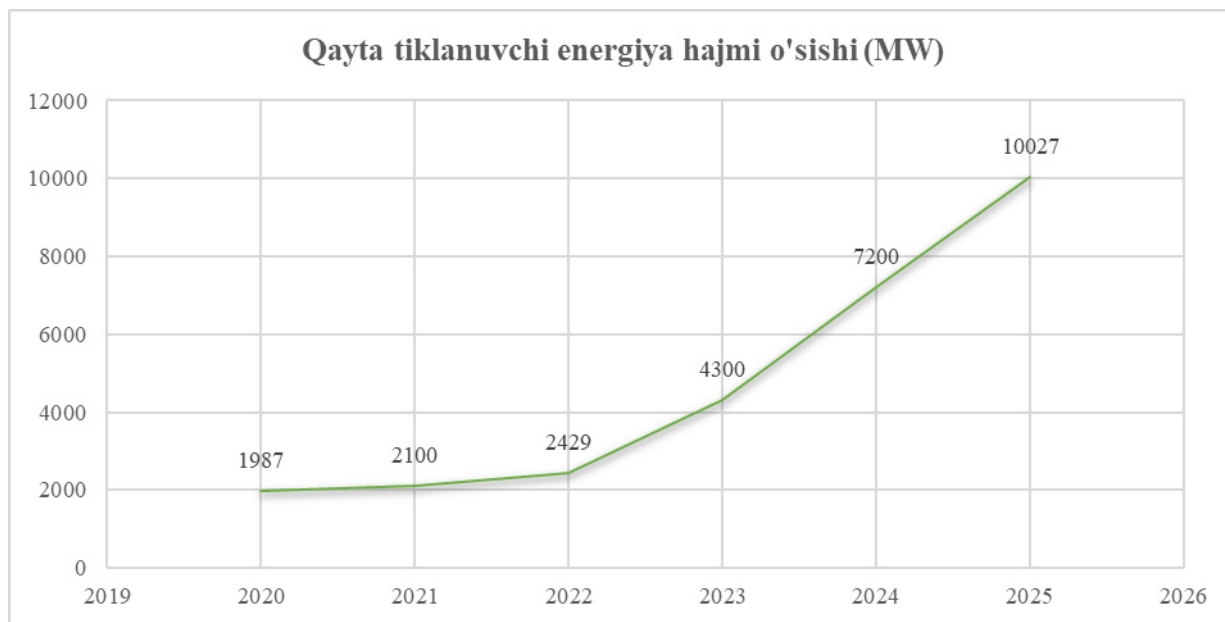
1-rasm. O'zbekistonda yashil energetikaga jalb qilingan investitsiyalar (mlrd AQSh dollari)²

1 Muallif ishlanmasi

2 O'zbekiston Respublikasi Energetika vazirligi statistik ma'lumotlari asosida tuzildi

Jadval ma'lumotlari O'zbekistonda yashil energetika va qayta tiklanuvchi energiya loyihalariga jalb qilinayotgan investitsiyalar hajmi yildan-yilga ortib borayotganini ko'rsatadi. Ayniqsa, 2024–2025-yillarda quyosh va shamol energetikasi loyihalarining kengayishi natijasida yashil investitsiyalar sezilarli darajada oshgan. Bu esa mamlakatda yashil innovatsiyalarni rivojlantirish va ekologik barqaror iqtisodiyotni shakllantirish uchun muhim moliyaviy asos yaratmoqda.

2-rasm. O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya hajmi o'sishi (MW)³

Jadval ma'lumotlari O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya hajmining so'nggi yillarda barqaror va yuqori sur'atlarda oshib borayotganini ko'rsatadi. Xususan, 2020-yilda umumiy qayta tiklanuvchi energiya hajmi 1987 MW ni tashkil etgan bo'lsa, 2025-yilga kelib ushbu ko'rsatkich 10027 MW ga yetgan. Bu esa qisqa vaqt ichida qayta tiklanuvchi energiya manbalari quvvati qariyb besh barobarga oshganini anglatadi.

Mazkur o'sishning asosiy sabablari sifatida mamlakatda yashil iqtisodiyotga o'tish bo'yicha olib borilayotgan davlat siyosati, qayta tiklanuvchi energiya loyihalariga keng ko'lamli xorijiy investitsiyalarni jalb qilish hamda zamonaviy innovatsion texnologiyalarni joriy etishni ko'rsatish mumkin. Ayniqsa, quyosh va shamol elektr stansiyalarining qurilishi qayta tiklanuvchi energiya hajmining keskin oshishiga xizmat qilmoqda.

Shuningdek, qayta tiklanuvchi energiya hajmining ortishi mamlakat energetika tizimini diversifikatsiya qilish, elektr energiyasi ta'minoti barqarorligini oshirish va tabiiy gazdan foydalanish ulushini optimallashtirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Natijada elektr energiyasi ishlab chiqarishda ekologik toza manbalarning ulushi ortib, atmosferaga chiqariladigan zararli emissiyalar hajmi qisqarib bormoqda.

Bundan tashqari, qayta tiklanuvchi energiya sektorining rivojlanishi yangi ish o'rinlarini yaratish, innovatsion texnologiyalar transferini jadallashtirish hamda hududlarning investitsion jozibadorligini oshirishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli qayta tiklanuvchi energiya hajmi ko'rsatkichining o'sishi O'zbekistonda yashil innovatsiyalar va yashil investitsiyalar samaradorligining muhim indikatorlaridan biri hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda yashil innovatsiyalarni rivojlantirish uchun yetarli iqtisodiy va tabiiy salohiyat mavjud. Biroq ushbu yo'nalishda investitsion muhitni yanada yaxshilash, zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish hamda ilmiy-tadqiqot faoliyatini qo'llab-quvvatlash zarur hisoblanadi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, quyidagi takliflarni ilgari surish mumkin:

- qayta tiklanuvchi energiya loyihalariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishni yanada rag'batlantirish;
- quyosh va shamol energetikasi bo'yicha davlat-xususiy sheriklik loyihalarini kengaytirish;
- yashil innovatsiyalarni moliyalashtirish mexanizmlarini rivojlantirish;
- ekologik toza texnologiyalar ishlab chiqaruvchi korxonalarni soliq imtiyozlari orqali qo'llab-quvvatlash;

3 O'zbekiston Respublikasi Energetika vazirligi statistik ma'lumotlari asosida tuzildi

- ilmiy-tadqiqot institutlari va oliy ta'lim muassasalarida yashil iqtisodiyot bo'yicha innovatsion loyihalarni ko'paytirish;
- energiya samaradorligini oshirishga qaratilgan dasturlarni keng joriy etish;
- hududlarda qayta tiklanuvchi energiya infratuzilmasini rivojlantirishga qaratilgan investitsion dasturlarni amalga oshirish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Umuman olganda, yashil investitsiyalar va yashil innovatsiyalarni rivojlantirish O'zbekistonda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash, ekologik muammolarni kamaytirish hamda zamonaviy "yashil iqtisodiyot" modelini shakllantirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrda PQ-436-son qarori. "2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasining 'yashil' iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida". <https://lex.uz/ru/docs/-6303230>

Heredia-R M., Torres B., Cabrera-Torres F., Torres E., Díaz-Ambrona C.G.H., Pappalardo S.E. Land use and land cover changes in the diversity and life zone for uncontacted indigenous people: Deforestation hotspots in the Yasuní Biosphere Reserve, Ecuadorian Amazon // *Forests*. – 2021. – Vol. 12. – No. 11. – Article 1539.

Ristanović V., Primorac D., Dorić B. The Importance of Green Investments in Developed Economies—MCDM Models for Achieving Adequate Green Investments // *Sustainability*. – 2024. – Vol. 16. – No. 15. – Article 6341.

O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. "Yashil" iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha yillik hisobot. – Toshkent, 2025.

Palvaniyazov A.A. Yashil investitsiyalarning mintaqa barqaror rivojlanishiga ta'sirini baholash // *Innovations in Science and Technologies*. – 2025. – 6-son. – B. 572–579.

Maxkamova S. Yashil innovatsiyalar, ularning turlari va omillari // *Green Economy and Development*. – 2025. – Vol. 3. – No. 4.

International Renewable Energy Agency (IRENA). *Renewable Capacity Statistics 2024*. – Abu Dhabi: International Renewable Energy Agency, 2024.

Ministry of Energy of the Republic of Uzbekistan. *Renewable Energy Development Reports, 2023–2024*. – Tashkent, 2024.

Bouys L. *Green investments: The complete 2026 guide to performance and real impact* // *Homaio*. – 2025. – August 22.

Mi J. *Green Investment and Sustainable Business Development: Risks and Opportunities for China* // *Polish Journal of Environmental Studies*. – 2023. – Vol. 32. – No. 6. – P. 5273–5282.

UzDaily. *Renewable Energy Projects in Uzbekistan* // *UzDaily*. – 2025.

1. United Nations Environment Programme (UNEP). *Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication*. – Nairobi: UNEP, 2011.

2. OECD. *Fostering Innovation for Green Growth*. – Paris: OECD Publishing, 2011. – DOI: 10.1787/9789264119925-en.

3. Klewitz J., Hansen E.G. *Sustainability-oriented innovation of SMEs: A systematic review* // *Journal of Cleaner Production*. – 2014. – Vol. 65. – P. 57–75. – DOI: 10.1016/j.jclepro.2013.07.017.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 5 (3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>